

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum,
Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam
Secularium quam Religiosorum**

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

93. Bona Ecclesiæ nolle hæreticis possidenda tradere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

SIGNVM XCIII.

*ratum esse potius mille subire mortes,
quam templa & bona Ecclesiae Catho-
licae hareticis tradere possi-
denda.*

CVM Anno Christi 387. Iustina Augu-
sta, Valentiniani iunioris Imperatoris
inter, Sanctum Ambrosium Episcopum Me-
tensem vi conaretur cogere, vt Arianis tra-
deret Basilicam, respondit: *Si ille (Naboth) vi-*
am non tradidit suam, nos trademus Ecclesiam Chri-
stus patrum hereditatem non tradidit, ego tra-
dam Christi hereditatem? &c. Respondi ego quod
cilijs *traditum est, quod Imperatoris est faciat Impera-*
toris prius est, vt animam mihi quam fidem aufe-
ribant.
Hac & similia in Romanum Imperatorem
in Ecclesiam invadentem sacerdotali libertate est
atus. Populus intra Basilicam, obsecratis ia-
tis, pluribus diebus ac noctibus vigilantissi-
studio custodiebat Ambrosium, obsidenti-
interea militibus Ecclesiam, vt abriperent
sacerdotem, vbi autem missi sunt cum Imperato-
praecepto tribuni, à quibus Ambrosius iube-
tur recedere à Basilica, tradereq; Ecclesiae sacra-
ta, & populus sollicitior custodia vallat Episco-
pū, timēs ab eo deferri: tunc S. Ambros. populū p-
patione allocutus, quo ipse animo esset in defen-
denda

denda Dei Ecclesia, inter cætera sic declamans. *Video vos præter solitum subito esse turbatos, et amittentes meos.*

Miror quid hoc sit. Nisi forte quia per tribunos, qui distis aut audistis imperiali mandato esse conueniatis, quo vellem abire hinc, & si qui vellent, sequentes statem haberent. Metuistis ergo ne Ecclesiam deseram? & dum saluti meæ timeo, vos relinquerem? Sed quod ipse mandauerim, potuistis advertere, deseram Ecclesiam voluntatem subesse non posse, quia plus mundi, quam seculi huius imperatorem timeo, aut si me vis aliqua abduceret ab Ecclesia, carnis exturbari posse, non mentem, paratum me esse, faceret quod solet esse regie potestatis, ego sub Sacerdotis esse consueverit. Quid ergo turbamur? lenis nunquam vos deseram, coactus repugnare non ui, dolere potero, potero flere, potero gemere, ad ma, milites, Gothos quoque lachrymæ mea, talia enim munimenta sunt Sacerdotis, aliter nec possum resistere. Fugere autem & Ecclesiam quere non soleo, ne quis grauioris pœnæ metu interpretetur, scitis & vos ipsi, quod Imperatoribus deferre, non cedere suppliciis me libere offerre, tuere quæ parantur. Utinam essem securus, vuln hereticis minimè traderetur, ad Palatium irem libenter, si hoc congrueret Sacerdotis officio. Palatio magis certarem quam in Ecclesia. Sed historio non reus solet Christus esse, sed iudex. in Ecclesia agendam quis abnuat? Si quis veniat, inclinatum iam vel Imperatoris iudicium lata lege patefecit, quo impugnat fidem, vel bicientium quorundam studia non requirat.

ut quisquam vendat iniuriam Christi. Circumfusi
 armis, armorum strepitus, quibus vallata est Ecclesia,
 non terrent meam, sed mentem exagitant, ne dū
 percussus, perniciosum aliquid vestra oboriatur saluti.
 enim iam didici non timere sed vobis timere plus cō- 1. Pet. 5.
 sequi. Quare quo vestrum Sacerdotem congregi: habemus
 aduersarium qui laceſcit, aduersarius enim noster dia-
 bolus, sicut Leo rugiens circuit, quærens, quem deuoret,
 Et: Cum esset propositum, ut Ecclesia vasa iam tra-
 ierimus, hoc responsi reddidi: me si de meis aliquid pos-
 sederem, aut fundus, aut domus, aut aurum, aut argen-
 tum, id quod mei iuris esset libenter offerre, templo Dei
 in offitio decerpere, nec tradere illud, quod custodiendum
 erat tradendum acceperim. Deinde consulere me etiam
 pro operatoris salutem, quia nec mihi expedit tradere, nec illi
 agnoscere.
 Accipiat enim vocem liberi Sacerdotis, si vult sibi esse
 salutem recedat à Christi iniuria. Hæc plena humili-
 tas est, et plena ut arbitror, affectus eius quem impe-
 det debet Sacerdos. Sed quia lucta nobis est non solum
 aduersus carnem & sanguinem, sed etiam (quod gra- Eph. 6.
 uisus est) aduersus spiritualia nequitia quæ sunt in cœ-
 lis, tentator ille diabolus per ministros suos certamen
 gerit, vulneribus corporis mei experiendum arbitratur.
 fratres, vulnera hæc quæ pro Christo excipimus, non
 vulnera quibus vita amittitur sed propagatur. Sini-
 ter quoque esse certamen spectatores vos esse debet. Confi-
 derate quia si quem habet ciuitas vel athletam, vel alte-
 rius nobilis artis peritum, optat offerre certamini. Cur
 maioribus rebus trepidatis, quod vel in minoribus vel-
 let consueſtis? Non metuit arma, non barbaros, qui mor-
 tem non timet, qui nulla carnis voluptate retinetur. Cer-
 te si

